

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	D3 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	Денна форма здобуття освіти : 2-й курс, 1-й семестр Заочна форма здобуття освіти : 2-й курс, 1-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0 Загальна кількість годин – 120 год, із яких: Денна форма здобуття освіти : лекцій – 16 год., практичних – 24 год. Заочна форма здобуття освіти : лекцій – 6 год., практичних – 4 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> доктор економічних наук, професор Дорофєєв О.В. <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4). <i>e-mail:</i> olexandr.dorofeev@pdau.edu.ua, <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/dorofeyev-oleksandr-viktorovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням), Менеджмент
Компетентності	- <i>фахові:</i> СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
Результати навчання	РН09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у поєднанні з низкою соціальних навичок, а саме здатністю:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах;
- працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером;
- діяти соціально відповідально та свідомо;
- діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування критичного мислення, отримання знань щодо захисту від шкідливих і прихованих інформаційно-психологічних впливів на рівні держави, суспільства та особи

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.
- Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.
- Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.
- Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.
- Тема 5. Чорний піар.
- Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.
- Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;
наочні методи: ілюстрування; демонстрування;
практичні методи: вправи; практичні роботи;
робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, мозковий штурм;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, підготовка презентацій завдань самостійна робота.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, творчі завдання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

**Схема нарахування балів,
шкала оцінювання
результатів навчання**

Наведені в Додатку до Силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

**– щодо термінів виконання та
перескладання**

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

**– щодо академічної
добročесності**

виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної добročесності. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Нормативно-правові акти стосовно академічної добročесності наведені на сторінці «Академічна добročесність» сайту ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobročesnist>).

<p>– ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ</p>	<p>не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти мають приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.</p>
<p>– ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ \ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни. Пропоновані онлайн ресурси наведені в розділі силабусу «Рекомендовані джерела інформації».</p>
<p>– ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</p>	<p>Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p><i>Основні:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берн Е. Ігри, у які грають люди / пер. з англ. К. Меньшикова. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2024. 256 с. 2. Бернейс Е. Пропаганда / пер. з англ. Київ : В-во «Сварог», 2023. 128 с. 3. Михальський А.В., Михайлик А.О. Сучасні психотехнології впливу з основами нейролінгвістичного програмування : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2024. 250 с. 4. Петрик В., Гнатюк С. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 200 с. 5. Саймон Дж. В овечій шкурі. Маніпулятор. Виявити та здолати / пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2022. 208 с. 6. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навчальний посібник / В. М. Петрик та ін. ; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2-ге вид. Київ : Вид. дім «СКІФ», 2023. 248 с. 	

7. Чалдіні Р. Психологія впливу / пер. з англ. М. Скоробогатов, Н. Коваль. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. 752 с.

Допоміжні:

1. Березюк С.В., Березюк Ю.Б., Годя О.О. Маніпулятивні технології та особливості їх прояву в суспільно-політичних процесах. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. № 4 (13). С. 26-32. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.13-4> (дата звернення: 30.09.2024).
2. Гришин М. Маніпулятивні технології у соціальних медіа: основні тактики. Наукові праці МАУП. Філологія. 2024. Випуск 3(13). С. 17-26. DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.3.2> (дата звернення: 30.09.2024).
3. Дорофєєв О.В., Дубинка О.М. Дослідження інформаційного механізму взаємовідносин органів державної влади та громадянського суспільства. *Економічний простір*. 2022. №181. 99-104. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-17> (дата звернення: 30.09.2024).
4. Дорофєєв О.В., Болотова О.О., Призов В.Є. Механізм формування сприятливого середовища взаємодії держави та громадянського суспільства. *Український журнал прикладної економіки*. 2022. Том 7. № 3. С. 75-80. URL: <http://surl.li/fatpm> (дата звернення: 30.09.2024).
5. Шинкар Т., Левченко Т., Дудар В. Маніпулятивні технології в аспекті інформаційної безпеки. *Society. Document. Communication*. 2023. Вип. 19. С. 270-286. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cdk_2023_19_13 (дата звернення: 30.09.2024).
6. Karusala N., Anderson R. Towards conviviality in navigating health information on social media. In CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '22), April 29-May 5, 2022, New Orleans, LA, USA. 2022. (pp. 1–14). ACM. DOI: <https://doi.org/10.1145/3491102.3517622> (дата звернення: 30.09.2024).
7. Skarzauskiene A., Maciuliene M., Ramasauskaite O. The digital media in Lithuania: Combating disinformation and fake news. 2020. 9(2), 74–91. DOI: <https://doi.org/10.18267/J.AIP.134> (дата звернення: 30.09.2024).

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол № 1 від 01 вересня 2025 року.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма здобуття освіти

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольне опитування	виконання завдань самостійної роботи в розрізі тем	
Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.	7	10	3	10
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.	7		3	10
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.	7		3	20
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.	7	10	3	10
Тема 5. Чорний піар.	7		3	20
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.	7	10	3	10
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.	7		3	20
Разом	49	30	21	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
		контрольне опитування	написання контрольної роботи	
Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.	-	21	14	7
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.	-			7
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.	8		33	
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.	-	14	5	
Тема 5. Чорний піар.	-		5	
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.	-	21	14	7
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.	8			36
Разом	16	42	42*	100

* контрольна робота складається з трьох питань, кожне з яких входить до представленої сукупності тем

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувачи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
6	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
4-5	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-3	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії контрольного опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка вірних відповідей – 90-100 %.</i>
7-8	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка вірних відповідей – 74-89 %.</i>
5-6	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка вірних відповідей – 60-73 %.</i>
0-4	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка вірних відповідей – 0-59 %.</i>

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.</i>
2	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.</i>
1	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.</i>
0-0,5	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.</i>

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.
5-6	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.
3-4	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.
0-2	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.

Шкала та критерії контрольного опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
19-21	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно розкриває питання, що відповідає заявленим викладачем вимогам та відображає результат навчання за темою.
13-18	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Вірні відповіді становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
7-12	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Допущено певну кількість помилок при розкритті питань, в цілому обсяг вірних відповідей складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.
0-6	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач допускає велику кількість помилок при розкритті питань, в цілому обсяг вірних відповідей складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-14	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.
11-12	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
8-10	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.
0-7	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.

Контрольна робота містить 3 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється від 0 до 14 балів.